

**Jak analizować
ubezpieczenie
upraw
zbożowych
pod kątem
opłacalności
produkcji**

AGENDA

- Znaczenie upraw zbóż w Polsce
- Straty w uprawach
- Akty Prawne w ubezpieczeniach rolnych i system dopłat
- Ramy prawne – obowiązek ubezpieczenia
- Ekonomiczne uzasadnienie potrzeb ubezpieczenia
- Trendy i przyszłość ubezpieczeń upraw i zbóż
- Ubezpieczenie i broker – to właściwa droga obrony przed stratami finansowymi i gospodarstwa rolnego

Znaczenie upraw zbóż w Polsce

W 2024 roku uprawy zbóż w Polsce zajmowały około **7,1 mln ha**. Stanowi to ponad **70 %** całkowitej powierzchni zasiewów w kraju.

Największy obszar upraw przypada na pszenicę (około 2,4 mln ha, w tym ozimą 2,2mln ha)

- Pszenżyto ~1,6mln ha
- Jęczmień ~1,1mln ha
- Żyto ~0,7mln ha
- Owies ~0.7mln ha
- Kukurydza ~1,8mln ha
- Rzepak ozimy ~1mln ha

Obszar upraw objętych ubezpieczeniem- 3,1mln ha

Straty w uprawach

W ostatnich latach (2023-2025) straty w uprawach były znaczące, a zbiory ogólnie niższe niż w poprzednich latach.

Przyczyna: **Ekstremalne warunki pogodowe**

Główne czynniki, które doprowadziły do obniżenia plonów i strat jakościowych to:

-**nadmierne opady**, które doprowadziły do zastoisk wodnych i opóźniły nawożenie

-**wiosenne przymrozki**

-**susze i gradobicia**

W 2024 roku odnotowano spadek produkcji w granicach 8%, a w przypadku rzepaku spadek około **11%**.

-Z naturą nie sposób wygrać, ale dzięki przezorności można złagodzić jej skutki. Dzięki ochronie jaką daje ubezpieczenie upraw, sytuacja finansowa i dalszy los gospodarstwa, będącego często źródłem utrzymania całej rodziny, nie będą już zależały wyłącznie od szczęścia i tego czy niekorzystne zjawiska pogodowe Nas ominą. Atrakcyjne warunki oraz możliwości uzyskania do 65% dopłaty z budżetu do składki to doskonała okazja by ubezpieczyć się i spać spokojniej.

Akty Prawne w ubezpieczeniach rolnych i system dopłat

- **Ustawa o ubezpieczeniach obowiązkowych** (obowiązkowe OC rolnika i ubezpieczenie budynków)
- **Ustawa o ubezpieczeniu upraw rolnych i zwierząt gospodarskich** (dotyczy obowiązkowego ubezpieczenia upraw dla rolników pobierających dopłaty unijne). Dodatkowe kwestie dotyczące limitów sum ubezpieczenia dla upraw corocznie określa rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
- **Najważniejsze zmiany w ustawie o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich w 2025 roku z uwzględnieniem dopłat („dotowane” ubezpieczenia)**
 - Dopłata z budżetu państwa **wynosi do 65% składki do 1 ha uprawy.**
 - Rozszerzenie katalogu upraw dotowanych (np. zbóż, kukurydzy, rzepaku, rzepiku, buraków cukrowych, ziemniaków) **o nowe: słonecznik, facelię, len, konopie włókniste, bobowate drobnoziarniste, rośliny zielarskie oraz gorczycę.**
 - Doprecyzowano przepisy dotyczące upraw gryki(, zakwalifikowano ją do zbóż) oraz roślin strączkowych określonych jako uprawy bobowate grubonasienne (rośliny strączkowe)- **łącznie z uprawą soi.**
 - Nowa definicja przymrozków wiosennych: „przymrozki wiosenne” to szkody spowodowane obniżeniem temperatury **poniżej 0°C w okresie od 1 kwietnia do 30 czerwca.**

Ramy prawne – obowiązek ubezpieczenia

Ustawa z 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich wprowadza:

- **Obowiązek ubezpieczenia** co najmniej 50% powierzchni upraw dla beneficjentów płatności bezpośrednich co najmniej jednego ryzyka

Ryzyka ubezpieczeniowe: grad, przymrozki wiosenne, ujemne skutki przezimowania, powódź, susza, huragan, powódź, lawina, deszcze nawalne

- **Sankcje za brak ubezpieczenia** – kara administracyjna (2euro/ ha), **obniżenie pomocy kłaskowej do 50%** wartości szkody, wniesienia opłaty obowiązkowej ustalonej przez ARMiR
- **Maksymalne sumy ubezpieczenia dla nowych upraw** na 1ha np. 5 700 zł dla słonecznika, 10 000 zł facelii, 9 500 zł gorczycy, 7 900 zł lnu, do 47 700 zł dla konopi włóknistych.

Podwyższone limity procentowe stawek sumy ubezpieczenia, uzależnione od klasy gleby. Oznacza to, że maksymalna dopuszczalna stawka, na podstawie której wyliczana jest wartość ochrony ubezpieczeniowej dla upraw, została istotnie zwiększona.

Obecnie limity wynoszą odpowiednio 20%, 22% oraz 25%, w zależności od jakości gleby. Dzięki temu rolnicy mogą ubezpieczać swoje uprawy na wyższą kwotę, lepiej odzwierciedlającą ich realną wartość i poziom ryzyka.

A hand holding a silver pen points to a blue bar chart on a document. The document also features a line graph and a calculator. The background is a wooden desk.

Ekonomiczne uzasadnienie potrzeb ubezpieczenia

Rolnictwo - branża działalności gospodarczej, narażona na zróżnicowane działanie czynników ryzyka związanego z warunkami atmosferycznymi, czynnikami chorobotwórczymi i nawożenia.

Rolnicy zajmują różne postawy wobec istniejących zagrożeń, stosują różne instrumenty obrony przed stratami i koniecznością zarządzania ryzykiem.

Rosnące ryzyko klimatyczne wymaga odpowiedniego zabezpieczenia produkcji roślinnej.

Ubezpieczenia upraw minimalizują straty finansowe w gospodarstwie.

- **Kompleksowa ochrona ubezpieczeniowa majątku i upraw- niższa składka ubezpieczeniowa**

Ekonomiczne uzasadnienie potrzeb ubezpieczenia

- Ubezpieczenie chroni przed rzadkimi, ale bardzo kosztownymi stratami w plonie
- Składka po dopłacie – w granicach setek zł/ha vs. potencjalne straty rzędu kilkunastu–kilkudziesięciu tys. zł/ha
- Polisa jako warunek lub atut przy kredytach i inwestycjach
- Brak ubezpieczenia = ryzyko utraty pomocy klęskowej i problemów z płynnością

Ekonomiczne uzasadnienie potrzeb ubezpieczenia

- Ustalenie dla każdej uprawy:
- **przewidywanego plonu z ha** (np. 6 t pszenicy),
- **szacunkowej ceny sprzedaży** (np. 1000 zł/t),
- **wartość produkcji z ha.**
- **Przykład:**
- $6 \text{ t} \times 1000 \text{ zł} = 6000 \text{ zł}$ wartości plonu z ha
- To jest kwota, którą w skrajnym przypadku można stracić.
- **Przykładowa składka: 300 zł/ha (5%) dopłata -195zł, koszt rolnika 105zł**
- **Potencjalna strata z powodu suszy: 5 000 zł/ha(udział własny -1250zł)**
- **Zysk z ubezpieczenia: pokrycie większości strat (3750zł -105zł=3645zł)**

Ekonomiczne uzasadnienie potrzeb ubezpieczenia

Przy analizie opłacalności produkcji rolnej niezbędne jest uwzględnienie **składki ubezpieczeniowej jako elementu kosztów i zarządzania ryzykiem**. Aby składka ubezpieczeniowa była optymalna, należy:

- Ustalić realne ryzyko produkcji na bazie analiz wieloletnich w zakresie odnotowanych strat finansowych
- Określić realną wartość produkcji (którą chcemy chronić)
- Dokonać analizy warunków ochrony ubezpieczeniowej z dostępnych ofert na rynku
- Obliczyć koszt ubezpieczenia na 1 ha
- Ustalić próg opłacalności w oparciu o całkowite koszty wytworzenia produktu z uwzględnieniem składki ubezpieczeniowej
- Dokonać analizy opłacalności z uwzględnieniem strat zrekompensowanych przez Ubezpieczyciela
- Skorzystać z porad doradcy ubezpieczeniowego celem optymalizacji warunków ochrony ubezpieczeniowej i składki

Trendy i przyszłość ubezpieczeń upraw i zbóż

Technologia co raz mocniej wchodzi w strefę rolnictwa

Satelite- stałym narzędziem przy ubezpieczeniu i szacowaniu szkód.

Zdjęcia z satelity umożliwiają podział pola na strefy o różnym stopniu uszkodzenia, dzięki czemu likwidator jest przygotowany gdzie szukać największych strat.

Nowoczesne stacje pomiarowe i sztuczna inteligencja

-niezbędna pomoc w celu ochrony roślin i zwiększenia zbiorów.

Stacje mierzą wiele parametrów np. wilgotność powietrza i podłoża, intensywność opadów.

Stacje wyposażone w aparaty fotograficzne i pułapki na szkodniki.

Dzięki temu można uzyskać wczesne informacje o objawach chorobowych nie widocznych gołym okiem. Zbyt późno wykonany zabieg lub niewłaściwa identyfikacja patogenu może obniżyć jakość plonów a zatem obniżyć opłacalność produkcji.

Trendy i przyszłość ubezpieczeń upraw i zbóż

Platforma ubezpieczyciela- narzędzie do optymalizacji zarządzania gospodarstwem i wspierające rolników w podejmowaniu decyzji

Precyzyjny system monitoringu i sygnalizacji infekcji chorobowych i szkodników.

System ten pozwala określić kiedy i w jakiej ilości należy zastosować zabiegi ochronne. Rolnik korzystający z tych narzędzi może zmniejszyć straty w uprawach i ograniczyć zbędne zużycie środków ochrony roślin, a tym samym ogranicza koszt produkcji.

Wczesna informacja ,dane, monitoring, satelity, prognozy- to nowy język rolnictwa.

Ubezpieczyciel przyszłości ma nie tylko wypłacać odszkodowania ale też pomagać rolnikowi zarządzać ryzykiem w czasie rzeczywistym.

Ubezpieczenie i broker – to właściwa droga obrony przed stratami finansowymi gospodarstwa rolnego

Broker ubezpieczeniowy to niezależny ekspert, który reprezentuje interesy i działa w imieniu Klienta w kontaktach z zakładami ubezpieczeniowymi. Jego zadaniem jest:

- Analiza potrzeb Klienta – rzetelna ocena ryzyka i dostosowanie ochrony ubezpieczeniowej pod potrzeby i zagrożenia Klienta.
- Negocjowanie warunków – zapewnienie najkorzystniejszych warunków ubezpieczenia przy relatywnie najniższych składkach ubezpieczeniowych.
- Wsparcie w procesie likwidacji szkód – pomoc przy zgłaszaniu szkód i w uzyskaniu należnego odszkodowania.
- Bezstronność i profesjonalizm – działa w imieniu Klienta, a nie Ubezpieczyciela.

Polityka UE i przyszłość systemu

- Ubezpieczenia jako jedno z narzędzi zarządzania ryzykiem
- Kierunek: premiowanie rolników aktywnie zarządzających ryzykiem (posiadanie polis)
- Możliwy większy udział ubezpieczeń indeksowych i funduszy wzajemnościowych
- Potrzeba lepszej koordynacji pomiędzy budżetem państwa a rynkiem ubezpieczeń

Podsumowanie – kluczowe przesłania

- Ubezpieczenie upraw zbóż to dziś element systemu, a nie tylko opcjonalny wydatek
- Zmiany klimatu powodują trwały wzrost ryzyka i kosztów szkód
- Polisa stabilizuje dochody, ułatwia finansowanie i chroni płynność gospodarstwa
- Przyszłość: bardziej precyzyjne, elastyczne ubezpieczenia oraz silniejsze powiązanie z pomocą publiczną

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

Leokadia Trębska
Broker Ubezpieczeniowy

KANCELARIA BROKERSKA "MODUS", SP. Z O.O.

Ul. Piaskowa 6lok.73 01-067 Warszawa

Mail: biuro@modusbroker.pl

Tel. (+48) 603 644 142

Tel. (+48) 609 488 225

The logo for MODUS features the word "MODUS" in a large, bold, dark blue sans-serif font. A thin red horizontal line is positioned directly beneath the letters. The logo is set against a white background that is part of a larger graphic element on the right side of the page, which includes a blue L-shaped corner design.

KANCELARIA BROKERSKA